

**FIL-QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
MAGISTRAT DR. MARSE-ANN FARRUGIA LL.D.**

Seduta ta' nhar it-Tnejn 16 ta' Novembru, 2015

Avviz nru: 477/1989 MLF

John, Nicholas u Maria mart Alfred Camilleri, ahwa Vassallo u l-istess Alfred Camilleri bhala kap tal-kommunjoni tal-akkwisti u b'digriet tal-Qorti tal-24 ta' Novembru, 2014 l-atti gew trasfuzi minn fuq id-decuius John Vassallo ghal fuq Gerolamo sive Jimmy u Maria Nicholina sive Marie Colette ahwa Vassallo

Vs

Alfred Farrugia, bhala amministratur tal-beni Ekklesjastici tal-Arcidjocesi ta' Malta, u b'digriet tat-12 ta' Settembru 1989 il-kliem «*amministratur tal-beni Ekklesjastici tal-Arcidjocesi ta' Malta*» gew sostitwiti bil-kliem «*bhala Kap tat-Taqsima Finanzi*

*tal-Kurja Arciveskovili ta' Malta ghan-nom l-
Amministratur tal-Entijiet Ekklezjastici kollha ta'
Malta »,*

**Maria Lourdes mart Joseph Sciberras u l-istess
Joseph Sciberras fil-kwalita tieghu ta' kap tal-
kommunjoni tal-akkwisti ghal kull interess li jista'
jkollu, u b'digriet tal-Qorti tat-18 ta' Frar, 2015 l-atti
gew trasfuzi minn fuq id-decius Joseph Sciberras
ghal fuq Nicholas, Antoinette u Maria ahwa
Sciberras.**

Il-Qorti,

Rat ir-rikors tal-atturi fejn talbu li :

(1) Jigi dikjarat u deciz illi r-raba' maghruf bhala 'Tal-Fulja', limiti tas-Siggiewi jinsab fil-pussess taghhom b'titolu ta' qbiela minghand il-konvenut Farrugia stante li din kienet imqabbla lill-mejjet missierhom Giuseppe Vassallo u li huma inkwilini ta' din ir-raba' flimkien mal-konvenuta othom Maria Lourdes Sciberras;

(2) Jigi ordnat li kwalsiasi ricevuti ta' qbiela minghand l-attur Alfred Farrugia nomine jinhargu f'isem il-werrieta kollha ta' Giuseppe Vassallo u cioe' f'isem il-konvenuti u Maria Lourdes Sciberras u zewgha Joseph Sciberras ;

Bl-ispejjez u bl-ingunzjoni tal-konvenuti ghas-subizzjoni.

Il-valur lokatizzju hu anqas minn Lm10 fis-sena.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuti Maria Lourdes u Joseph konjugi Sciberras fejn eccepew:

Illi huma ghandhom titolu validu ghall-lokazzjoni tar-raba' maghrufa bhala 'Tal-Fulija', billi dina kienet giet imwellija lill-istess konvenuta Maria Lourdes Sciberras minn missierha Giuseppe Vassallo.

Ghaldaqstant it-talbiet tal-atturi ghandhom jigu michuda.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenut Alfred Farrugia nomine:

1. Preliminarjament, fil-kwalita li fiha hu gie citat, hu ghandu jigi mehlus mill-osservanza tal-gudizzju billi hu m'huwiex l-"Amministratur tal-Beni Ekklezjastici tal-Arcidjocesi ta' Malta". L-Amministratur ta' dawn il-beni hu Monsinjur Arcisqof bid-dritt tar-rapprezzentanza gudizzjarja a tenur tal-artikolu 786(1) tal-Kodici ta' Procedura Civili. L-eccipjenti jagixxi u jigi mharrek *"bhala Kap Taqsima Finanzi tal-Kurja Arciveskovili ta' Malta ghan-nom l-Amministratur tal-Entijiet Ekklezjastici Djocesani kollha ta' Malta."*
2. Fil-meritu, l-eccipjent jirrimetti ruhu ghal dak li eventwalment tiddeciedi l-Qorti fuq il-provi li jitressqu quddiemha valjanti fid-dawl ta' dak li jiddisponi l-artikolu 2 tal-Att tal-1967 dwar it-Tigdid ta' Kiri ta' Raba' (Att XVI) dwar min ghand min ghandha tghaddi l-kirja ta' ghalqa meta jmut il-kerrej.

Rat id-digriet tal-12 ta' Settembru 1989,¹ din il-Qorti ordnat din il-kawza u il-kawza Avviz Numru 475/1989 fl-ismijiet "John Vassallo v. Alfred Farruga nomine et" jinstemghu flimkien u li l-provi f'din il-kawza jghoddu wkoll għall-kawza l-oħra. In oltre fis-seduta tal-31 ta' Ottubru 1995,² sar is-segweni verbal: *"Il-partijiet prezenti fl-awla fil-prezenza tal-konsulenti legali jiddikjaraw li jaqblu li l-provi fil-kawzi 24 u 25 fil-lista odjerna għandhom japplikaw u jitqiesu validi għall-finijiet u effetti kollha tal-ligi għall-finijiet tal-istess procedura."*

Semghet ix-xhieda u rat l-atti u d-dokumenti kollha ezebiti;

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet.

Ikkunsidrat:

Sfortunatament din il-kawza twalet inutilment, htija in parte tal-partijiet stess li inundaw lill-Qorti b'enormita ta' xhieda u provi - saħansitra fin-noti ta' sottomissjonijiet tagħhom, meta l-istadju tal-provi kien ilu snin magħluq – u hafna minnhom huma fl-opinjoni ta' din il-Qorti rrelevanti, stante li fl-opinjoni ta' din il-Qorti, il-kwistjonijiet li jridu jigu decizi huma fil-magħor tagħhom ta' natura legali. Għaldaqstant, anke meta din il-Qorti se tagħmel elenku tal-fatti li taw lok għal dawn il-proceduri, hija se tillimita ruhha għal dak li hi tqis li huwa rilevanti għar-risoluzzjoni tal-kwistjonijiet li jridu jigu decizi.

---

¹ Ara verbal a fol. 7 tal-process.

² Ara verbal a fol. 201 tal-process.

Inoltre, peress li l-kawzi nstemghu flimkien, sfortunatament, l-atti fiz-zewg processi gew imhawwda, u hemm provi fi process wiehed li huma rilevanti għall-process l-iehor, li pero ma saritx kopja tagħhom fit-tieni process. Għaldaqstant din il-Qorti se jkollha tagħmel riferenza għal provi fil-process bl-Avviz Nru 475/89, meta qed tittratta u tikkonsidra din il-kawza.

Il-Qorti tirrileva wkoll li fin-noti ta' sottomissjonijiet tagħhom, iz-zewg partijiet għamlu riferenza għal provi u dokumenti li ma gewx ezebiti in atti fl-istadju tal-provi, li ngħalaq snin twal ilu. Il-Qorti qed tagħmilha cara li mhix se tiehu konjizzjoni ta' dawn il-provi u dokumenti, li apparti li saret riferenza għalihom u gew ezebiti bi ksur tar-regoli tal-procedura, lanqas biss huma konfermati bil-gurament.

Il-Fatti

Il-fatti saljenti li taw lok għal dawn il-proceduri huma s-segweni:

1. Giuseppe Vassallo, missier il-kontendenti, kien bidwi u kellu diversi raba' uhud minnhom mikrija. Wahda minnhom l-art maghrufa bhala tal-Fulija li kien jikri minghand il-Kurja, pero' l-qbiela kienet tingabar minn Fr. Joseph Caruana bhala prokuratur.³ Huwa kellu erba' ulied li kienu jghinuh f'dan ir-raba', u l-ohra kienet soru tghix barra minn Malta.
2. Jirrizulta li għal habta tal-1974/75, Giuseppe Vassallo iddecieda li jdawwar ir-registrazzjoni tar-raba' li kien jahdem mal-Ghammieri. Anthony Borg, *agricultural*

---

³ Ara xhieda ta' Fr. Joseph Caruana a fol. 140 tal-process bl-Avviz 475/89.

officer fid-Dipartiment tal-Agrikultura xehed li l-art tal-Fulija giet imdawwra minn fuq Giuseppe Vassallo ghal fuq l-attur, John Vassallo, fid-29 ta' Novembru 1974. Pero ghalkemm it-trasferiment sar fuq l-attur, fir-records tal-Ghammieri, hemm nota fis-sens li dan ir-raba' qed jinhadem minn John (attur), Maria Lourdes (konvenuta), Consolata (attrici)⁴ u Nicola (attur), ahwa Vassallo, ulied Giuseppe. Din in-nota saret meta sar it-trasferiment.⁵

3. Pero', minkejja dan il-kambjamenti, l-art baqghet registrata mal-Kurja fuq Giuseppe Vassallo, sakemm miet f'Gunju 1987, u dan anke meta kienu jmorru jhallsu uliedu.⁶
4. Mill-provi jirrizulta li l-atturi kienu jahdmu l-art tal-Fulija.
5. Fit-3 ta' Awwissu 1980, Giuseppe Vassallo ghamel dikjarazzjoni li rcieva Lm100 minghand Lourdes Sciberras bi hlas li qed iwellilha ir-raba' tal-Fulija u zewg eghlieqi ohra imsemmija fl-istess dikjarazzjoni. Ghalkemm din id-dikjarazzjoni ma gietx ezebita, din tinsab fil-file tal-Kurja skond ix-xhieda ta' Monsinjur Carmelo Zammit.⁷
6. In forza ta' skrittura privata tal-4 ta' Gunju 1987, Giuseppe Vassallo ceda diversi raba' fosthom ir-raba' "Tal-Fulija" limiti tas-Siggiewi tal-kejl ta' circa 13-il tomna u bil-blat mieghu, bhala tpacija ghas-somma ta' LM6000 li l-konvenuta kienet hallset ghall-ikel u bzonnijiet ohra tieghu u tal-mejta martu Antonia Vassallo.⁸ Din l-iskrittura giet maghmula quddiem in-Nutar Antoine Agius, li ddikjara li Giuseppe Vassallo ghamel

---

⁴ Fl-Avviz imnizzla bhala "Maria", pero mill-atti jirrizulta li tissejjah "Maria Consolata" – ara testament ta' Giuseppe Vassallo ezebit bhala Dok NV1 a fol. 21 tal-process, u x-xhieda tal-attur Nicholas Vassallo a fol. 57 tal-process

⁵ Ara xhieda ta' Anthony Borg a fol. 77 u 78 tal-process tal-Avviz 475/89, u a fol. 108 ta' dan il-process.

⁶ Ara xhieda ta' Fr. Joseph Caruana a fol. 140-141 tal-process bl-Avviz 475/89.

⁷ Ara xhieda ta' Monsinjur Carmelo Zammit a fol.109 tal-process tal-Avviz 475/89.

⁸ Ara Dok IR1 a fol. 20 tal-process.

il-marka tieghu (salib) wara li l-istess nutar spjega l-kontenut tal-iskrittura u quddiem zewg xhieda, li l-konnotati taghhom jinsabu fl-istess skrittura. Dan gie konfermat ukoll bix-xhieda tan-Nutar Antoine Agius.⁹

7. Fl-ahhar testament taghhom, datat 4 ta' Marzu 1987, fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Tabone, Giuseppe Vassallo u martu Antonia Vassallo hallew bhala eredi taghhom lil uliedhom kollha u cioe Giovanni, Maria Lourdes mart Joseph Sciberras, Maria Consolata mart Alfred Camilleri, Suor Stefania fis-seklu Maria Rosaria, u Nicola fi kwoti ndaqs bejniethom.¹⁰
8. Wara l-mewt ta' missierha, il-konvenuta talbet lill-Kurja taqleb il-qbiela tar-raba' tal-Fulija fuqha u dan abbazi tal-iskrittura privata ta' cessjoni tal-4 ta' Gunju 1987. L-avukat tal-Kurja ta' dak iz-zmien, il-mibki Dottor Pawlu Mallia kien ta l-opinjoni li l-qbiela kellha ddir fuq il-konvenuta, u dan stante li kienu stabbilew *policy* li l-Kurja taqleb il-qbiela abbazi tal-Artikolu 2 tal-Att dwar il-Qbiela tar-Raba' tal-1967 (illum Kapitolu 199 tal-Ligijiet ta' Malta). Pero, l-attur ikkontesta din id-decizjoni u iproduca skrittura privata datata 28 ta' Dicembru 1980, fejn missieru Giuseppe Vassallo cedieli diversi raba', inkluz dak in kwistjoni. Pero din l-iskrittura la kienet iffirmata u kien fiha *finger print* u zewg slaleb, u ma ttihdietx in konsiderazzjoni minn Dottor Mallia. In vista ta' din il-kontestazzjoni, il-Kurja ddecidiet li ma tirrikonoxxi lil hadd mill-kontendenti. Dun Guzepp Caruana, li kien jircievi l-qbiela ta' din ir-raba'

---

⁹ Ara xhieda tan-Nutar Antoine Agius a fol. 200F tal-process.

¹⁰ Ara Dok NV1 a fol 21-22 tal-process 477/89.

lanqas ried jaccetta qbiela qabel ma jkollu *ruling* mill-Kurja. Pero dan ir-*ruling* ma inghatalux billi kien hemm kontestazzjoni minn John Vassallo.¹¹

9. Din l-iskrittura tat-28 ta' Dicembru 1980 ma gietx ezebita mill-attur, izda giet ezebita mill-konvenuti fl-ahhar nota ta' sottomissjonijiet taghhom, u ghalhekk mhix se tiehu konjizzjoni taghha.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

Eccezzjonijiet Preliminari tal-Konvenut Alfred Farrugia nomine

Fin-nota tal-eccezzjonijiet tieghu tal-konvenut Alfred Farrugia nomine eccepixxa preliminarjament, li fil-kwalita li fiha hu gie citat, hu ghandu jigi mehlus mill-osservanza tal-gudizzju billi hu m'huwiex l-*"Amministratur tal-Beni Ekklezjastici tal-Arcidjocesi ta' Malta"*.

L-Amministratur ta' dawn il-beni hu Monsinjur Arcisqof bid-dritt tar-rapprezentanza gudizzjarja a tenur tal-artikolu 786(1) tal-Kodici ta' Procedura Civili. L-eccepjenti jagixxi u jigi mharrek *"bhala Kap Taqsima Finanzi tal-Kurja Arciveskovili ta' Malta ghan-nom l-Amministratur tal-Entijiet Ekklezjastici Djocesani kollha ta' Malta."*

Fis-seduta tat-12 ta' Settembru 1989,¹² l-attur talab korrezzjoni fl-avviz, liema talba giet milqugha minn din il-Qorti li b'digriet moghti fl-istess gurnata ordnat li l-kliem *«amministratur tal-beni Ekklesjastici tal-Arcidjocesi ta' Malta »* jigu sostitwiti bil-kliem «

---

¹² Ara fol. 15 tal-process.

¹¹ Ara xhieda ta' Mons. Carmelo Zammit a fol. 105 *et seq.* tal-process tal-Avviz 475/89, u xhieda ta' Dottor Pawlu Mallia a fol 53 *et seq.* tal-process tal-Avviz 477/89.

bhala Kap tat-Taqsima Finanzi tal-Kurja Arciveskovili ta' Malta ghan-nom l-Amministratur tal-Entijiet Ekklezjastici kollha ta' Malta », fl-Avviz u kull fejn tirrikorri. Dottor Pawlu Mallia, l-avukat difensur ta' Alfred Farrugia nomine, ta ruhu b'notifikat bl-avviz kif korrett. Ghaldaqstant, din l-eccezzjoni preliminari hija illum survolata.

Il-Meritu

Ghalkemm, ma ngibux provi direttament fuq din il-kwistjoni, meta miet Giuseppe Vassallo, missier il-kontendenti, ir-raba' *de quo* kien fil-perjodu ta' rilokazzjoni tar-raba' u dan mhux kaz ta' kirja li kienet qed tiddekorri fit-terminu originali taghha. Dan qed jinghad in vista tal-fatt li Dottor Pawlu Mallia xehed li l-Kurja kienu stabbilew *policy* li taqleb il-qbiela abbazi tal-Artikolu 2 tal-Att dwar il-Qbiela tar-Raba' tal-1967 (illum Kapitolu 199 tal-Ligijiet ta' Malta), u anke in vista tat-tieni eccezzjoni tal-konvenut Alfred Farrugia nomine.

Il-kerrej originali tar-raba' in kwistjoni kien Giuseppe Vassallo u l-ircevuti baqghu johorgu fuqu sakemm miet f'Gunju 1987.¹³

Ghalhekk, il-kwistjoni odjerna trid tigi rizolta abbazi tad-disposizzjonijiet tal-Kapitolu 199, li hija ligi specjali, in partikolari ghab-bazi tad-definizzjonijiet tal-kelma "kerrej" jew "cessjonarju tal-kirja" fl-Artikolu 2.

---

¹³ Ara xhieda ta' Fr. Joseph Caruana a fol 141 tal-process bl-Avviz 475/89

L-Artikolu 2 tal-Kapitolu 199 jippreskrivi illi t-terminu "kerrej" "tinkludi kull membru tal-familja li jkun cessjonarju tal-kirja u, wara l-mewt tal-kerrej, meta ma jkun hemm ebda membru bhal dak, tinkludi f'ordni ta' preferenza kull membru tal-familja li jkun legatarju tal-kirja jew li, matul l-ahhar sena minnufih qabel il-mewt tal-kerrej, kien jghix mal-kerrej jew kien qed jahdem ir-raba' mieghu jew ghalih jew ikun il-werriet tal-kerrej;" (sottolinear ta' din il-Qorti).

Ta' massima rilevanza ghall-interpretazzjoni ta' din id-definizzjoni hija mbaghad, it-tifsira tal-espressjoni "membru tal-familja" li jaghti l-Artikolu 2 tal-Kapitolu 199. Talli espressjoni hi mfissra bhala li tinkludi "axxendent lineari, dixxendent lineari, armla jew armel, ragel tat-tifla u l-armla tat-tifel sakemm ma tergax tizzewweg tal-kerrej." Huwa pacifiku bejn il-kontendenti li l-atturi u l-konvenuta Maria Lourdes Sciberras huma kollha ulied il-kerrej originali Giuseppe Vassallo.

Imbaghad it-terminu "cessjonarju tal-kirja", "tinkludi sub-konduttur u, meta ma jkun hemm la persuna li lilha tkun giet ceduta l-kirja u l-anqas subkonduttur, il-persuna li tkun attwalment tgawdi l-kirja bil-kunsens espress jew tacitu tal-kerrej, u "cessjoni" ghandha tiftiehem skond hekk".

Il-Qrati taghna rritenew illi ghal fini ta' din id-definizzjoni, sabiex ikun hemm cessjoni tal-kirja irid ikun hemm cessjoni tad-drittijiet bil-kitba (Artikolu 1470 tal-Kodici Civili) u dik iccessjoni ghandha tigi maghrfa lid-debitur (is-sid) permezz b'att gudizzjarju (Artikolu 1471 tal-Kodici Civili u l-Artikolu 11(1) tal-Kapitolu 199 – ara s-sentenzi fl-ismijiet **Giuseppe**

Pulis vs Michele Demanuele, deciza fl-1 ta' Novembru 1994 mill-Qorti tal-Appell, u **Joseph Camilleri et vs Antonio Zammit et** deciza fis-7 ta' Lulju 2003 mill-Qorti tal-Appell (sede Inferjuri).¹⁴

Mid-definizzjoni tat-terminu "kerrej" fuq citata, huwa car li wara l-mewt tal-kerrej, l-ewwel precedenza tal-qbiela johodha, il-membru tal-familja li jkun cessjonarju tal-kirja, u "*meta ma jkun hemm l-ebda membru bhal dak*", il-qbiela johodha f'ordni ta' precedenza kull membru tal-familja:

- (ii) li jkun legatarju tal-kirja; jew
- (iii) li matul l-ahhar sena minnufih qabel il-mewt tal-kerrej kien jghix mal-kerrej; jew
- (iv) li matul l-ahhar sena minnufih qabel il-mewt tal-kerrej kien jahdem ir-raba' mieghu jew ghalih;
- (v) ikun il-werriet tal-kerrej.

Issa fil-kaz odjern, l-atturi John u Nicholas Vassallo xehdu li fl-1974 missierhom ceda r-raba' li kellu, u r-raba tal-Fulija gie moghti lit-tlett atturi u l-konvenuta ma messhiex parti minn din ir-raba,¹⁵ u huma qed jibbazaw it-titolu taghhom ta' qbiela fuq din l-allegata cessjoni. Min-naha l-ohra, l-attrici qed tibbaza t-titolu taghha ta' qbiela fuq l-iskrittura ta' cessjoni datata 4 ta' Gunju 1987, fejn missierha cedielha *inter alia* r-raba' tal-Fulija tal-kejl ta' circa tlettax (13)-il tomna.

---

¹⁴ *Per* Imhalled Philip Sciberras.

¹⁵ Ara xhieda ta' John Vassallo a fol. 45 tal-process u xhieda ta' Nicholas Vassallo a fol 57 *et seq.* tal-process.

Fix-xhieda tieghu, l-attur jghid li missieru kien qasam l-art li kellu bi qbiela fost l-ahwa fl-1974. Huwa jghid hekk: *“l-qsim ta’ l-art sar bil-miktub; cioe missieri kien ghamel kitba iffirmata minnu, quddiem, bhala xhud, certu Pace, illum mejjet. Missieri biss, apparti x-xhud, kien iffirma; la jien u lanqas ommi ma iffirmajna. F’seduta ohra nesebixxi kopja tal-iskrittura. Sussegwentement, jiena u missieri morna l-Ghammieri u r-raba’ dawwarnieh fuq il-biljett tieghi. Lil missieri kont tajtu somma flus indikata fl-iskrittura.”*¹⁶ Din l-allegata skrittura ta’ cessjoni tal-1974 qatt ma giet ezebita mill-attur John Vassallo u lanqas mill-atturi l-ohra. Huwa interessanti li meta miet missieru, l-attur ma tax lil Kurja din l-allegata skrittura ta’ cessjoni tal-1974, izda tahom minflok skrittura ta’ cessjoni tal-1980, li Dottor Pawlu Mallia, l-assessur tal-Kurja, ma rritenihix valida u l-attur lanqas ezebiha f’dawn il-proceduri, ghalkemm l-atturi ghamlu riferenza ghalha fin-nota ta’ sottomissjonijiet.

Min-naha l-ohra, fil-kaz tal-konvenuta Maria Lourdes Sciberras, ic-cessjoni saret bi skrittura privata quddiem nutar ai termini tal-Artikolu 1470 tal-Kodici Civili. Huwa vera li mill-atti ma jirrizultax li c-cessjoni giet notifikata lill-konvenut Alfred Farrugia nomine b’att gudizzjarju, pero mix-xhieda ta’ Dottor Pawlu Mallia, assessur tal-Kurja, jirrizulta li hu kien lest li jirrikonoxxi lill-konvenuta bhala kerrejja ta-raba’ in kwistjoni, kieku ma kienx hemm il-kontestazzjoni tal-attur. Dan ifisser li l-Kurja kienet irrinunzjat ghad-dritt taghha li tigi notifikata bic-cessjoni b’att gudizzjarju.

---

¹⁶ Ara xhieda tal-attur a fol 43-44 u fol. 70 tal-process tal-Avviz 477/89.

Inoltre fl-opinjoni tal-Qorti huwa rrelevanti li l-attur John Vassallo kien registrat bhala l-bidwi fuq din ir-raba' mill-1974, u dan ghaliex fl-ewwel lok hemm annotazzjoni fir-registru tal-Ghammieri li r-raba' qed jinhadem ukoll minn hutu, l-atturi l-ohra u l-konvenuta Maria Lourdes Sciberras. Fit-tieni lok, ir-registrazzjoni mad-Dipartiment tal-Agricoltura, issir biss ghall-finijiet ta' amministrazzjoni tar-raba' mill-istess Dipartiment. Il-kwistjonijiet dwar ir-rilokazzjoni tal-qbiela, inkluz il-kwistjoni ta' min jiret il-qbiela f'kaz ta' mewt tal-kerrej, hija regolata, esklussivament mill-Kapitolu 199 tal-Ligijiet ta' Malta.

L-atturi ma pproducew l-ebda skrittura bil-miktub, kif tesigi l-ligi, sabiex jippruvaw l-allegazzjoni taghhom li missierhom cediellhom partijiet mill-art tal-Fulija.

Ghalhekk mill-provi prodotti, huwa car li l-qbiela tar-raba' tal-mejjet Giuseppe Vassallo ghandha ddur fuq il-konvenuta Maria Lourdes Sciberras ghax hi biss ipproduciet skrittura bil-miktub – kif jesigi l-Artikolu 1470 tal-Kodici Civili – fejn missierha cedielha r-raba' in kwistjoni.

Pero, din il-Qorti thossha fid-dover li taghmel xi kummenti fuq ircevuta tal-hlas tal-qbiela, li l-konvenuta Maria Lourdes Sciberras ezebiet b'nota fil-11 ta' Settembru 2011. Il-Qorti tirrileva li fis-seduta tal-11 ta' Jannar 2000 din il-kawza giet differita ghas-sentenza.¹⁷ Fis-seduta tas-26 t'April 2010, il-Qorti issospendiet il-prolazzjoni tas-sentenza peressi illi fil-processi kif ingiebu quddiem din il-Qorti jista' jkun hemm xi dokumenti jew neqsin jew

---

¹⁷ Ara fol. 222 tal-process.

m'humie x f'posthom.¹⁸ Kif jidher mill-verbali sussegwenti l-avukati tal-kontendenti ivverifikaw l-atti taz-zewg processi. Fil-11 ta' Settembru 2011, il-konvenuta Maria Lourdes Sciberras ipprezentat nota fejn *inter alia* ezebiet *"kopja tal-ircevuta tal-hlas tal-qbiela tar-raba' tal-Fulija minn Joseph u Lourdes Sciberras f'Ottubru 1988 liema kopja tidher li giet nieqsa mill-process, u dana bhala Dokument "B".*¹⁹ Din l-ircevuta hija datata 8 ta' Ottubru 1988 u iffirmata minn *"Sac. Gius. Caruana"*.

Il-Qorti tirrileva illi mill-atti taz-zewg processi ma jirrizultax li din l-ircevuta giet ezebita minn xi xhud jew permezz ta' nota qabel mal-kawza giet differita ghas-sentenza fis-sena 2000. Fit-tieni lok, il-Qorti ghandha d-dubbji taghha dwar il-veracita ta' din l-iskrittura. Fr. Joseph Caruana, ossia Dun Guzepp Caruana, li kien il-prokuratur li jigbor il-qbiela tar-raba' tal-Fulija. Meta huwa xehed fl-20 ta' Gunju 1994, huwa qal li l-ircevuti dejjem hargu fuq Giuseppe Vassallo, anke meta kienu jmorru jhallsu xi hadd mill-kontendenti. Fix-xhieda tieghu, Dun Guzepp Caruana imkien ma semma li kien hareg ircevuta favur il-konvenuti konjugi Sciberras, u lanqas gie mistoqsi jekk qatt hareg tali ircevuta, kif wiehed kien jistenna li jsir, kieku dik l-ircevuta kienet fil-pussess tal-konjugi Sciberras.²⁰ In oltre, mix-xhieda ta' Monsinjur Carmelo Zammit u Dottor Pawlu Mallia jirrizulta car li ghalkemm Dottor Pawlu Mallia kien tal-opinjoni li l-qbiela kellha tinqaleb fuq il-konvenuta Sciberras, in vista tal-fatt li l-attur John Vassallo ikkontesta din id-decizjoni, il-Kurja ddecidiet li ma tirrikonoxxi lil hadd mill-kontendenti u ma hi qed tircievi l-ebda qbiela. Dun Guzepp Caruana, li kien

---

¹⁸ Ara verbal a fol. 202 tal-process.

¹⁹ Ara nota a fol. 227-228 tal-process.

²⁰ Ara xhieda ta' Fr. Joseph Caruana a fol. 140 tal-process bl-Avviz 475/89.

jircievi l-qbiela tar-raba' in kwistjoni lanqas ried jaccetta qbiela, qabel ma jkollu *ruling* mill-Kurja. Pero dan ir-*ruling* ma nghatalux billi kien hemm kontestazzjoni mill-attur John Vassallo.²¹ Fid-dawl ta' din ix-xhieda, il-Qorti ssibha diffici li temmen li Dun Guzepp Caruana hareg ircevuta tal-hlas tal-qbiela lill-konvenuti konjugi Sciberras. Il-Qorti taghmilha cara li hi bl-ebda mod ma hadet in konsiderazzjoni din l-allegata ircevuta, fil-konsiderazzjonijiet u konkluzjonijiet taghha.

Konkluzjoni

Ghal dawn ir-ragunijiet, il-Qorti tilqa' l-ecezzjoni tal-konvenuti Maria Lourdes Sciberras, u Nicholas, Antoinette u Maria ahwa Sciberras, li assumew l-atti minflok il-mejjet konvenut Joseph Sciberras, u tichad it-talbiet kollha tal-atturi Gerolomo sive Jimmy u Maria Nicholina sive Marie Colette ahwa Vassallo, li assumew l-atti wara l-mewt ta' missierhom l-attur John Vassallo, Nicholas Vassallo u Maria u Alfred konjugi Camilleri, bl-ispejjez kollha kontra l-istess atturi.

Magistrat

Nadia Ciappara

Deputat Registratur

---

²¹ Ara xhieda ta' Mons. Carmelo Zammit a fol. 105 *et seq.* tal-process tal-Avviz 475/89, u xhieda ta' Dottor Pawlu Mallia a fol 53 *et seq.* tal-process tal-Avviz 477/89.